EESTI MAASTIKUARHITEKTIDE LIIDU
KUUKIRI
03/2021

EMALi kuukirja järgmine number ilmub 1. aprillil

juhatus: juhatus@maastikuarhitekt.ee
Kristiina Kupper (523 3340), Ülle Kunnus (514 7885)
Laura Männamaa (5814 2928), Gerly Toomeoja (5650 9500)
koordinaator: Reet Soans info@maastikuarhitekt.ee (5060 834)
kuukiri: Minea Kaplinski-Sauk minea@maastikuarhitekt.ee

EELTEADE: MAASTIKUARHITEKTUURIKUU LÄHENEB!

ARHITEKTUURIVALDKONNA SUVESEMINAR

Kuigi tänases ebakindlas maailmas on raske teha pikki plaane, siis loodame optimistlikult, et kriis jõuab kevadega viimaks lõpusirgele ning suvel on taas võimalik vabamalt hingata ja üksteist ka zoomivälises maailmas kohata. Nii on ka sel aastal, kui olukord vähegi lubab, toimumas arhitektuurivaldkonna traditsiooniline suveseminar, kuhu on oodatud nii EALi, ESLi kui EMALi liikmed. Esialgsete plaanide järgi toimub seminar 2-3. juuli ja sedapuhku Võrus. Seminariprogrammi sisulises osas keskendume linnaväljakute temaatikale, ent nagu tavapärane, järgneb harivale osale kindlasti ka tore pidu.

Kuigi EMALi esindatus on suveseminaril tavaliselt olnud pigem tagasihoidlik (ehk on maastikuarhitektid kesk' suurt suve maastikuga liialt ühte sulanud ja seetõttu levist väljas?), siis julgustame kõiki sel korral osa võtma. Tegu on tõesõna väga toreda üritusega, kus kohata vanu tuttavaid ja kolleege ning sõlmida uusi tutvuseid.

Seega, kel vähegi võimalust, soovitame suveseminari kuupäevad kindlasti kalendrisse üles märkida. Kohtume Võrus!

Eelmise aasta seminarijärgne pillerkaar Viljandis. Foto: Reio Avaste

JÄTKUB LOENGUSARI "Tulevikku kujutledes: Digitaalreaalsuse ajastu"

Arhitektuurivaldkonna TA nõuniku dr. Jüri Soolepi loengusari „Tulevikku kujutledes" jätkub ka märtsis. Tegu on on spekulatiivse ja empiirilise kursusega, mis otsib vanu tähendusi ja uusi mustreid ning struktuure. Loengusari hüpleb mineviku ja oleviku vahel, aeg-ajalt tõustes tulevikku. Kui digitaalsed tööriistad jõudsid arhitektuuri ja disaini valdkonda juba üsna ammu, siis uus paradigma ja selle tunnetusõpetuslikud väljad on alles selgumas. Modernistlik ja postmodernistlik paradigma on pandeemia käigus täielikult lahustunud. Milliseks kujuneb uus, on veel küsitav

Loengud toimuvad teisipäeviti kell 16.30-18.00 zoomis. Osalemiseks **palume eelnevalt registreeruda siin**

Zoomi lingi saadetakse registreerunutele loengu toimumise päeval kella 14ks.

2.03 Teema 4: Digitaalreaalsuse kehtestumine

9.03 Teema 5: Digitaalreaalsuse *interface*: digikujutis

Dr. Jüri Soolep on Eesti Arhitektide Liidu, Eesti Sisearhitektide Liidu ja Eesti Maastikuarhitektide Liidu ühine TA nõunik ja juhib EKA arhitektuuriteaduskonna doktorikooli. Ta on olnud külalisprofessor Põhja-Carolina Ülikooli Euroopa Keskuses ja Umeå Arhitektuurikoolis, samuti dekaan ja professor Eesti Kunstiakadeemias. (www.soolep.ee)

Uudised ruumilise planeerimise huvilistele

Planeerimise infoveebi aadressil planeerimine.ee on koondatud uut olulist infot nii hetkel kehtivate piirangute kui erinevate juhendite ja abimaterjalide kohta.

1) **Kokkuvõte praegu kehtivatest avalike arutelude piirangutest** seoses koroonaga (LINK)

2) Valminud on **üldplaneeringu ja detailplaneeringu menetluste skeemide tõlked** vene ja inglise keelde

3) Kolme erialaliidu koostöös on valminud teoreetilis-praktiline **ülevaade detailplaneeringute koostamisest** (LINK)

4) Üldplaneeringu koostamise nõustik on saanud endale kolmanda lisa, mida võib kasutada ka iseseisva juhendina: suunised, **kuidas seada projekteerimistingimuste aluseks olevaid tingimusi maalises asustuses** (LINK)

5) **Planeeringuga kitsenduste seadmise seminari** Villy Lopmani ja Karmen Kaplinski esitluste (2. nov 2020) video on valmis ja leitav SIIN.

Kindlasti heitke pilk peale ka koolitusmaterjalide lehele ning **tühjeneva elukeskkonna kohandamise juhendile** (leitav SIIN).

PLANEERIMISSEADUSE LAHTISELETAJA EHK AJAVEEB

MAJA TALV 2021 (103): tark elukeskkond

Kõiki arhitektuurisõprade rõõmuks anname teada, et ilmunud on arhitektuuriajakirja MAJA uus talvenumber, milles käsitletavad teemad on seotud targa elukeskkonna arendamisega. Räägime nii võimalustest, väljakutsetest kui kogemustest.

Tehnoloogia areng on muutnud mitmed hiljaaegu teadusliku fantastika valdkonda kuulunud ideed igapäevaseks. Nähes esimest korda Tallinna tänavatel omapäi ristlevat Starshipi robotit, ei tekitanud see imestust, vaid „lõpuks ometi“ tunnet. Nutirakendustest on loodetud lahendusi ehitatud keskkonna väljakutsetele, kuid teisalt on targa linna kontseptsiooni asunud varjutama tehnodüstoopiline oreool. Targas linnas nähakse justkui modernistliku hoiaku omalaadset taastulemist, kus kõige inimliku ja juhusliku jaoks on raske kohta leida. Tark linn kangastub millegi masinlikuna, kus nähakse ja kujutatakse maailma digijälgede ja robotite silme läbi, valitseb groteskne üleratsionaliseerimine ja kogemus on hirmuäratavalt vahendatud.

Reaktsioonina tehnodüstoopilisele targa linna kujutlusele on viimastel aastatel esile kerkinud inimkeskse targa linna kontseptsioon. Välja joonistuvad ühiskonna ja inimese jaoks intrigeerivad väljakutsed – kuidas saab virtuaalne ruum olla parimal viisil füüsilise ruumi asuka teenistuses? Kuidas tahaksime, et tark elukeskkond meie harjumusi suunaks? Kuidas aitab nutimaailm muuta mugavamaks teenuseid? Kuid küsimus ei ole üksnes mugavuses ja ökonoomsuses. Targa linna puhul on sageli viidatud konfliktile, kus pealtnäha kliimasõbralikkuse egiidi all sündiv innovatsioon lisab keskkonnale täiendavat koormust. Iga käepärasemaks ja odavamaks muutuv teenus leiab ka üha rohkem kasutamist – see ei tähenda, et „kasv“ on problemaatiline, vaid et teenuste kujundamine vajab väärtustel põhinevat visiooni. Väärtuspõhise linnapoliitika heaks näiteks on Soomes loodud platvorm Whim, mis võimaldab nii era- kui avalike liikuvusteenuste kasutamist paketina, see aga on alati odavam isikliku auto ülalpidamiskulust. Auto ilmumine 20. sajandi alguses on olnud üks mõjukamaid linnaruumi vormijaid, kuid millised liikumisviisid hakkavad kujundama meie harjumusi ja keskkonda käesoleval sajandil? Uurime Eesti mobiilsusettevõtjatelt, millised uuenduslikud ideed on neil töös ja millisena nad näevad oma valdkonnas liikuvuse tulevikku.

Eesti kontekstis on paljud elukeskkonna väljakutsed seotud elanikkonna kahanemise ja hõreda asustusega. Seetõttu räägime targa linna kõrval laiemalt targast elukeskkonnast ja küsime, kuidas nutimaailm saaks olla kasulik hõreasustusele. Mõtestame targa elukeskkonna teemat kui tehnoloogia ja tõenduspõhisuse kasutamist ruumiloomes inimese ja keskkonna heaoluks. Küsime, millised nutilinna teemad on Eestis laual omavalitsustes, ülikoolides ja ettevõtetes ja kas ning milline tervikpilt sellest moodustub?

Targa elukeskkonna näitena vaatleme lähemalt Ülemiste linnakut, mis on endale haaranud ambitsioonika rolli olla tuleviku suunanäitaja nutikate lahenduste rakendamisel. Kas Ülemiste muutub pealinna esimeseks isejuhtivaks linnaosaks, kus ruumiotsuseid suunavad sensorid ja keerukad mudelid? Uurime, milline mõju võiks taolisel targal elukeskkonnal olla inimeste heaolule ja psüühikale. Nutilinnade edetabelites ei trooni sugugi mitte tehnoloogialembesed maailma piirkonnad, vaid hoopis Põhjamaade pealinnad. Uurime nende ambitsiooni lüüa mitu kärbest ühe hoobiga nii nutika inimkeskse linnaplaneerimise, kliimastrateegiate kui ka targa linna valitsemismudelite ühendamisel.

Nutilinnad ei ole vaid inimeste ja robotite päralt. Nii kliimamuutuse kui ka väheneva elurikkuse tõttu arvestatakse füüsilise ja digitaalse ühendamisel üha enam kõikide liikide vajadustega. Loodusliku ja tehisliku maailma aitab ühendada biotehnoloogia, näiteks bioreaktorite kasutamine energiaallikatena, kui ka maastikuandmete nutikas kasutamine linnaplaneerimises, näiteks biodigiteisikute või liitreaalsuse abil. See nihutab meie perspektiivi ja tõstatab targa elukeskkonna kõige kriitilisema ja huvitavama väljakutse – lähtuda inimkesksuse asemel elukesksusest.

Peatoimetaja Kaja Pae ja külalistoimetaja Kristi Grišakov

- **Inimkeskse targa linna ideed** tutvustavad Damiano Cerrone, Maria Mahlo ja Roope Mokka
- Lill Sarv ja Henry Patzig unistavad **nutilinnast**
- **Digitaalse, virtuaalse ja füüsilise ruumi omavahelisest seotusest** räägib Yoko Alender
- Teele Pehk uurib, milline on **omaalgatust ja koosloomet võimaldav kohalikkond**
- **Koosloome äppe** esitleb Kaja Pae
- Kasutaja vajadusest lähtuvat **nutiliikuvust** tutvustab Kristi Grišakov
- Kaja Pae uurib, kui visioonirikkad on Eesti **mobiilsusettevõtted**
- Kimmo Lylykangas otsib vastust küsimusele, **kas linnade kliimastrateegiad on nutikad?**
- **Biodigitaalsete** muutuste lainel seilab Veronika Valk-Siska
- Kristi Grišakov **elupõhiste andmete kasutamisest linnaplaneerimises**
- Ursel Velve, Gert Jostovi, Kristi Grišakovi vestlus **Ülemiste linnaku** arendajatega
- **Sotsiaalsest jätkusuutlikkusest** targas linnas kõneleb SIlver Sternfeldt
- **Targast linnatulevikust** ning **teadmatuse planeerimisest** räägib lähemalt Jenni Partanen

Uue MAJA leiab raamatukauplustest Apollo, Rahva Raamat ja Puänt, Eesti Arhitektuurimuuseumist, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumist, Kumust. Solarise toidumaailmast, Selveritest, Prismadest, Rimidest, R-kioskitest jm üle Eesti.

Aastatellimus 28€ (4 numbrit), üksiknumber 9€

https://ajakirimaja.ee/tellimine/

Peatoimetaja Kaja Pae ja külalistoimetaja Kristi Grišakov
Graafiline disain: Margus Tammik
Kaanefoto: Jaak Kikas
Väljaandja: MTÜ Arhitektuurikirjastus

Toetab: Eesti Kultuurkapital

Loometoetustest koroonakriisi valguses

Kuigi maastikuarhitektuur ei ole koroonakriisis vähemalt esialgu väga rängalt pihta saanud, siis ülejäänud kultuurivaldkonda on möödunud aasta korralikult räsinud. See väljendub muuhulgas selles, et loometoetuste jagamine on nii mõneski liidus jõudnud kriitilisse ummikseisu ning toetusteks ette nähtud eelarved on juba aasta algusega täielikult otsa saanud. Seetõttu on Kultuuriministeerium jõudnud seisukohale, et loovisikute ja loomeliitude seadus vajab korrektuure ning on algatanud arutelu koostöös Sotsiaal-ministeeriumiga, et kaardistada vabakutseliste loovisikute sotsiaalsete garantiidega seotud küsimusi.

Hetkeolukorrast ja mõningate kavandatud muudatuste taustast saate lugeda hiljuti ilmunud Sirbi artiklis.

Sirp
EESTI KULTUURILEHT

KOOLITUS: Geosünteetide kasutamise alane täiendkoolitus

Reaalprojekt OÜ vesiehitiste projekteerimise grupi eestvedamisel ja koostöös Hueskeri inseneridega toimub **21. ja 22. aprillil** geosünteetide teemaline täiendkoolitus. Koolitus toimub üle veebi ning on valdavalt inglise keeles.

Koolitajad on Tallinna Tehnika Kõrgkooli lektor Sven Sillamäe ning Saksamaa insenerid geosünteetide tootmise ettevõttest Huesker Synthetic GmbH. Koolituse maksumus ja korraldus sõltub eeldatavast osalejate arvust. Ühe päeva maksumus ei ületa 150 eurot ning soovi korral saab osaleda ka ühe päeva kaupa.

Osalemishuvi täpsemaks kaardistamiseks ning samuti selleks, et koguda tagasisidet ja mõtteid võimalike järgmiste täiendkoolituste teemade kohta, pakutakse võimalust end kuni 10. märtsini eelregistreerida SIIN.

NB! Eelregistreerunutele on koolitus veidi soodsam ning ka koolituskutse saadetakse sel juhul otse teie e-posti aadressile. Koolitusel osalejate arv on piiratud 500 inimesega.

Lisaküsimused võib saata e-posti aadressile katrin.uudekull@reaalprojekt.ee

Geosünteedid
Allikas: Wikimedia Commons, Werner W Müller and Fokke Saathoff

TÖÖKUULUTUS: maastikuarhitekt

KOKO arhitektuuribüroo otsib oma meeskonda maastikuarhitekti, kelle peamiseks tööülesandeks on volitatud maastikuarhitekti abistamine projektide ja konkursitööde koostamisel.

Kandidaadilt oodatakse maastikuarhitektuurset kõrgharidust, loomingulist mõtlemist ja täpsust, orienteerumist erialastes normides ja seadusandluses, tahet õppida mudelprojekteerimist (Autodest Revit baasil), häid teadmisi dendroloogiast ja ökoloogiast, AutoCADi, Sketchupi ja Adobe kujundusprogrammide tundmist ning soovitavalt ka varasemat töökogemust

Omalt poolt pakutakse tööd huvitavate projektidega, erialaseid väljakutseid, inspireerivat meeskonda, paindlikku tööaega, motiveerivat tasu ja töökoormust kokkuleppel.

Huvilistel palutakse saata oma CV ja motivatsioonikiri või lisaküsimused aadressil koko@koko.ee

EALi linnaruumiinstallatsioonide võistlus

EAL kuulutab oma 100. juubeli programmi raames välja linnainstallatsioonide ideevõistluse, mille tulemusena on kavas püstitada Tallinna kesklinna avalikku ruumi 2021. aasta sügisel 3 ruumilist installatsiooni.

Linnainstallatsioonide kandev teema on rohepööre, mis kõige laiemas mõttes tähendab inimtegevuse põhjustatud kliimamuutuste (tagasi-)pööramist tasakaaluseisu ning millest tulenevalt peaksid valmivad installatsioonid kandma tugevat keskkonnateemalist sõnumit.

Tööde esitamise tähtaeg on reede, **16. aprill**. Küsimusi saab esitada teisipäeva, 16. märtsini meiliaadressil kairi@arhliit.ee

Võistluse tulemused tehakse teatavaks Eesti Arhitektide Liidu veebilehel ja Facebookis hiljemalt 16. mail 2021.

EAL 100
EESTI ARHITEKTIDE LIIT
ESTONIAN ASSOCIATION OF ARCHITECTS

IFLA Europe'i veebruari uudiskiri

Uues kuukirjas antakse teada, et IFLA Europe on liitunud NetworkNature'i otsustajate nõukoguga. NetworkNature'i näol on tegu võrgustiku ja teabeallikaga, mis koondab endasse loodussõbralike lahendustega tegelevad kogukonnad, ressursid, projektid, head tavad ning tööriistad.

IFLA Europe'i kuukirjaga saate tutvuda SIIN

IFLA EUROPE
INTERNATIONAL FEDERATION OF LANDSCAPE ARCHITECTS

VÕISTLUSED:

Luua Metsanduskooli õpilaskodu kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga kuulutas välja kunstikonkursi, et leida parim kunstiteose ideelahendus rekonstrueeritava Luua Metsanduskooli õpilaskodu puhkeruumi seinale, mis paikneb Luua mõisa peahoones Jõgevamaal. Otsitav taies peab esindama Eesti kunsti hetkeseisu ja olema sobiv ja kohane antud hoonesse, nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest. Loodav taies peab kõnetama ruumi kasutajaid. Teos võib ühendada erinevaid kunstiliike, -vorme ja materjale, loodava taiese tehnika ja materjal on vaba. Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **3. märtsil**. Lisainfo SIIN.

Pärnu keskväljaku ja Pika tänava arhitektuurivõistlus

Pärnu linnavalitsus otsustas välja kuulutada arhitektuurivõistluse, et saada parimat väliruumi ideelahendust alale, mis ulatub Kesklinna sillast Endla teatrini ning keskraamatukogust Pika ja Ringi tänava ristmikuni. Võistlusega soovitakse keskväljakust kujundada mitmeotstarbeline sündmusala ning avada senisest suurem osa Pikast tänavast jalakäijatele, kergliiklejatele ja haljastusele, nähes tänava päikesepoolsele küljele ette võimalus kavandada tänavatoidu- ja välikohvikuid, kioskeid, puhke- ja mängualasid jms. Ideekavandite esitamise tähtaeg on **5. märtsi**l. Lisainfo SIIN.

Paide riigigümnaasiumi kunstikonkurss

Riigi Kinnisvara koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga kuulutas välja kunstikonkursi leidmaks parim kunstiteose ideelahendus Paide riigigümnaasiumi uude hoonesse. Otsitav taies peab olema sobiv ning kohane Paide riigigümnaasiumisse nii oma materjalide valiku kui ka teemakäsitluse poolest. Teos võib kajastada vabalt valitud teemat või probleemi, ent peaks olema kaudselt seotud noorte, nende ees seisvate valikute ja haridusega. Osalemistaotluste ja kavandite esitamise tähtaeg on **10. märtsil**. Lisainfo SIIN.

Saku keskusala visioonivõistlus

Saku Vallavalitsuse eesmärk on rajada Saku aleviku keskuse alale kaasaegne vallasüda, mis toetab aastaringseid tegevusi, loob uue ruumilise kvaliteedi, on valla esindusala koos olemasolevate ja loodavate vaatamisväärsuste ja maamärkidega. Tulemuseks peab olema inimmõõtmeline, multifunktsionaalne ja universaalse tänavadisaini põhimõtetest lähtuv avalik ruum. Võistluse tulemusena soovitakse näha vallasüdame ruumilist visiooni. Konkursitööle võib järgneda täpsustav kujunduskava koostamine, et Saku aleviku tulevased suuremad ruumiotsused oleksid läbimõeldud, terviklikud ja ühtsed. Kava on edaspidi aluseks kõikidele Saku aleviku avaliku ruumi projektidele. Pakkumuste esitamise tähtaeg on **30. aprillil**. Lisainfo SIIN.

Maa-ameti fotoladu 2020